

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΔΣ06319022021

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2021

Στην Αθήνα σήμερα, 19 Φεβρουαρίου 2021, ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00, συνήλθε, κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίου και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ, σε συνεδρίαση, διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακείμης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Ασπροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αγρινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα, Τσιμπανάκος Δημήτριος Βόλου.

Απών ο Δήμαρχος Αθηναίων Μπακογιάννης Κώστας.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκεται ο κ. Π. Ζυγούρης, Νομικός Σύμβουλος της ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

.....

Απόφαση 63^η

ΘΕΜΑ: Συζήτηση και λήψη απόφασης επί του σχεδίου του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στο πλαίσιο της 1ης Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025 του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 118 -141 του ν. 4635/2019 (Α' 167).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον κ. Σ. Σταματόπουλο, Πρόεδρο της Επιτροπής Παιδείας, Θρησκευμάτων και Νεολαίας της ΚΕΔΕ, σχετικά με το ανωτέρω θέμα και αφού έλαβε γνώση του κειμένου με τις

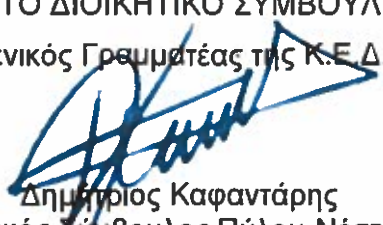
Παρατηρήσεις-Προτάσεις της Επιτροπής επί του σχεδίου του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει ομόφωνα

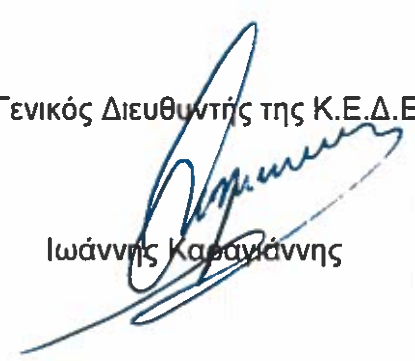
Εγκρίνει τις Παρατηρήσεις-Προτάσεις επί του σχεδίου του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

.....

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος

Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

Ιωάννης Καραγιάννης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕΔΕ

στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

**Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΕΔΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΑ)

**ΤΟ ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΤΠΑ) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΠΑ

Συνημμένο:

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
με διεύρυνση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και
με στόχο την Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση
και την «Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη»**

Φεβρουάριος 2021

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕΔΕ

στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων εκπόνησε και έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) 2021–2025 ως εξειδίκευση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) στους τομείς αρμοδιότητας του Υπουργείου.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) εκτιμά ότι το εν λόγω κείμενο συνδέεται με τον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό εφαρμογής των Δημόσιων Πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και για το λόγο αυτό συνδέει τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της επί του εν λόγω κειμένου με τη γενικότερη πρότασή της, η οποία επισυνάπτεται, με τίτλο:

**«ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ**

**με διεύρυνση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και με στόχο την
Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση και την “Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη”»**

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΕΔΕ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Η συνημμένη αναλυτική Πρόταση της ΚΕΔΕ για τη Μεταρρύθμιση των Δημόσιων Πολιτικών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων συνοπτικά προτείνει τα ακόλουθα.

- Τροποποιείται και συμπληρώνεται ο Νόμος 1566/1985 και γενικότερα το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, με στόχο τη διεύρυνση του ρόλου των ΟΤΑ στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης (Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, επέκταση «Ευέλικτης Ζώνης», Εθνική Συμφωνία Υπουργείου Παιδείας– ΚΕΔΕ με στόχο την “Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη” και την προώθηση της «πολιτεϊότητας», διεύρυνση της σύνθεσης και του ρόλου της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας, αλλαγή της διοικητικής υπαγωγής των νηπιαγωγείων, των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας και των δημοσίων δομών διά βίου μάθησης.
- Η Δημοτική οργανική μονάδα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες των Σχολικών Επιτροπών και εντάσσεται σε αυτήν όλο το προσωπικό που υπηρετεί στα σημερινά Δημοτικά Τμήματα ή Γραφεία Παιδείας, οι σχολικοί φύλακες και το διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό των σχολείων, μαζί με τους αντίστοιχους πόρους, ώστε ο Δήμος να έχει τη συνολική διοικητική ευθύνη της λειτουργίας και φύλαξης των σχολείων.

- Νομοθετείται και εκπονείται με τη συμμετοχή της ΕΝΠΕ και της ΚΕΔΕ ένα πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση και διασφαλίζεται η χρηματοδότησή του από Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς πόρους, ώστε να υπάρχουν πόροι για τα προγράμματα και τις δράσεις των Δήμων (Σχολική Στέγη, συντήρηση και εξοπλισμός των σχολείων, δράσεις εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, ψηφιοποίηση αρχείων, δράσεις προώθησης της “Μανθάνουσας Έξυπνης Πόλης”).
- Νομοθετείται και εκπονείται ένα Ο.Π.Σ. παρακολούθησης της εφαρμογής όλων των δράσεων και προγραμμάτων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, που θα λειτουργεί και ως Μ.Ι.Σ. της δημόσιας πολιτικής, διασφαλίζοντας την Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνησή της. Εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του Ο.Π.Σ./ Μ.Ι.Σ. με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ).
- Για τη εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης και τον συντονισμό των δομών και λειτουργιών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης με στόχο τη “Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη”, συνάπτεται Προγραμματική Σύμβαση κάθε Δήμου με τους φορείς των δομών και λειτουργιών αυτών και υλοποιούνται δράσεις που αφορούν την αγωγή υγείας, τον αθλητισμό, την οδική ασφάλεια, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κυκλική οικονομία, τις σύγχρονες τεχνολογίες, την ψηφιακή οικονομία, την επιχειρηματικότητα, την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις του τόπου.
- Για την εξειδίκευση και εφαρμογή της μεταρρύθμισης συγκροτείται κοινή Ομάδας Εργασίας Υπουργείου Εσωτερικών – Υπουργείου Παιδείας – Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ και εκπονείται τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο Συλλογικής Υποστήριξης των φορέων του Συστήματος Διακυβέρνησης για την Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΠΑ)

Δεδομένου ότι το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων εντάσσεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021–2025, είναι σκόπιμο να υπενθυμίσουμε τις προτάσεις της ΚΕΔΕ που αφορούν το ΕΠΑ.

Ο Νόμος 4635/2019 (άρθρα 118–141) νομοθετεί το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ). Το άρθρο 125 προβλέπει ότι «τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες καταρτίζουν Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) και Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) αντίστοιχα, εξειδικεύοντας τους στόχους του μεσοπρόθεσμου αναπτυξιακού προγραμματισμού στον τομέα ευθύνης τους». Επίσης προβλέπει ότι το ΕΠΑ «βασίζεται σε ένα σχέδιο ανάπτυξης της χώρας για την παραγωγική ανάταξη, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή» (άρθρο 119, παρ. 1 και άρθρο 120, παρ. 1).

Επομένως και το ΤΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων θα έπρεπε να βασίζεται σε ένα πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση που θα χρηματοδοτείται τόσο από Εθνικούς όσο και από Ευρωπαϊκούς πόρους (όπως παραπάνω προτείνουμε).

Στο πλαίσιο ενός τέτοιου Εθνικού Σχεδίου Δράσης οι τομεακές δημόσιες πολιτικές και οι πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης συναρθρώνονται (εν είδει “μήτρας διπλής εισόδου”), οπότε στη συνέχεια η κατανομή των αντίστοιχων έργων και δράσεων σε ΤΠΑ και ΠΠΑ βασίζεται συνήθως στην κλίμακα αυτών.

Μόνον έτσι διασφαλίζεται ο συνολικός προγραμματισμός, ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια των δημοσίων επενδύσεων, είτε εντάσσονται σε Τομεακά είτε σε Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης και ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησής τους, δηλαδή είτε χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους (εθνικούς και ευρωπαϊκούς), είτε από δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους μέσω θεσμών συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ, Συμβάσεις Παραχώρησης κ.α).

Ο ίδιος Νόμος προβλέπει ότι «ο αναπτυξιακός σχεδιασμός των ΟΤΑ α΄ βαθμού λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση των ΠΠΑ καθώς και των ΤΠΑ» (άρθρο 125, παρ. 4) και ότι «οι ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού διατυπώνουν τις απόψεις τους στο σχέδιο ΕΠΑ» (άρθρο 123, παρ. 3 και άρθρο 124, παρ. 2).

Κατά τη γνώμη μας τα έργα και οι δράσεις των ΟΤΑ α΄ βαθμού θα έπρεπε να αποτελούν αυτοτελή υποπρογράμματα των ΤΠΑ ή/και των ΠΠΑ, με ουσιαστική συμμετοχή των συλλογικών οργάνων των ΟΤΑ α΄ βαθμού (ΚΕΔΕ και ΠΕΔ) στην εκπόνησή τους. Τα υποπρογράμματα αυτά θα μπορούσαν στη συνέχεια να συγκροτούν για τη διαχείριση και την εφαρμογή τους ένα Εθνικό Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης.

Σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει το συνολικό ποσοστό των πόρων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, που αφορά έργα των ΟΤΑ α΄ βαθμού, να αποτελεί «σφαιρική επιχορήγηση» (global grant) που θα ενισχύσει τους επενδυτικούς πόρους των ΟΤΑ με την αύξηση της ΣΑΤΑ.

Με βάση τα παραπάνω, τα έργα και οι δράσεις τοπικής κλίμακας που εντάσσονται στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και όσα ενταχθούν στα Περιφερειακά Προγράμματα Ανάπτυξης των Περιφερειών και τα οποία θα αφορούν τις δημόσιες πολιτικές Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, θα έπρεπε, κατ’ ελάχιστον, να ***προγραμματιστούν σε συνεργασία με την ΚΕΔΕ και τις ΠΕΔ.***

ΤΟ ΤΟΜΕΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΤΠΑ) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης

Στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘ) «δίνεται έμφαση στην στήριξη της δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης σε κτηριακές εγκαταστάσεις, καθώς και στη γενικότερη ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό των υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και ενισχύεται περαιτέρω η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα των έργων της αντίστοιχης πρότασης του Υπουργείου για το ΕΣΠΑ 2021–2027» (σελ. 5)

Τα κείμενα που λαμβάνονται υπόψη για τον προγραμματισμό και την κατάρτιση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης ενδεικτικά είναι τα ακόλουθα (σελ. 9):

- ✓ Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης
- ✓ Στρατηγικός σχεδιασμός ΥΠΑΙΘ για την ΠΠ 2021–2027
- ✓ Προτάσεις για τη συμφωνία για το Next Generation EU
- ✓ Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020 (Απρίλιος 2020)
- ✓ Σχέδιο ανάπτυξης για την ελληνική οικονομία (ενδιάμεση έκθεση Ιούλιος 2020)
- ✓ Βίβλος ψηφιακού μετασχηματισμού
- ✓ Ελλάδα: Εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη 2030
- ✓ Γενικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης
- ✓ Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (Β' 1862) και εκθέσεις αξιολόγησης αυτής
- ✓ Εκθέσεις για την Ελλάδα για το 2019 και το 2020, στο πλαίσιο της διαδικασίας του ευρωπαϊκού εξαμήνου, συμπεριλαμβανομένων των Παραρτημάτων τους, κυρίως ως προς το σκέλος τους που αναφέρεται στη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2021–2027
- ✓ Εθνικό σχέδιο για ενέργεια και κλίμα
- ✓ Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία
- ✓ Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021–2027).

Το ΤΠΕ διαπιστώνει ότι «Οι σχολικές υποδομές παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις, καθώς συχνά δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του νέου σχολείου δεξιοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, απαιτούνται μετατροπές και διαμορφώσεις χώρων εντός υφιστάμενων κτηρίων, διδακτηρίων και αύλειων χώρων ή και νέα κτίρια, όπου δεν υπάρχουν. Επίσης, παρά την προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού και εξοπλισμού ΤΠΕ την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, υφίστανται και δημιουργούνται συνεχώς νέες ανάγκες, όπως επαναπροσδιορισμός ειδικοτήτων, νέα προγράμματα σπουδών και ανάγκη απόκτησης νέων δεξιοτήτων. Ακόμα, το δίκτυο των σχολικών κτηρίων και των

ιδρυμάτων χρειάζεται ενεργειακή αναβάθμιση καθώς και ενίσχυση της προσβασιμότητάς του για άτομα με αναπηρία. Επιπλέον, η υποχρεωτική εφαρμογή της δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης επιβάλλει την εξασφάλιση επιπλέον αιθουσών και νέων κτηριακών εγκαταστάσεων μόνιμης σχολικής στέγης πέραν των προσωρινών που ήδη δημιουργούνται» (σελ. 14).

Το ΤΠΑ διαπιστώνει ότι «Ο κεντρικός σχεδιασμός των δράσεων, καθώς και η κεντρική διάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος, όπως και η έλλειψη αυτονομίας σε περιφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο σχολικής μονάδας, εκπαιδευτικής δομής ή εκπαιδευτικού ιδρύματος, οδήγησαν σε καθυστερήσεις στην υλοποίηση των παρεμβάσεων» (σελ. 33).

Αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2021–2025

Στους ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους για την προγραμματική περίοδο 2021–2025 του Τομέα του ΥΠΑΙΘ στο πλαίσιο του ΕΠΑ, και συμπληρωματικά των άλλων πηγών χρηματοδότησης, όπως το ΕΣΠΑ, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι εξής (σελ. 34–38):

- ✓ Η επίτευξη του στόχου της καθολικής συμμετοχής στη δίχρονη προσχολική αγωγή, η παροχή κατάλληλων υποδομών και εξοπλισμών καθώς και η παιδαγωγική αναβάθμισή της.
- ✓ Η πρόσβαση και η συμμετοχή ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων, ατόμων από μη προνομιούχο κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης και στη διά βίου μάθηση, καθώς και η εκπαίδευση δεύτερης ευκαιρίας για τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενεργητική ένταξη στην κοινωνία και την απασχόληση.
- ✓ Η διάχυση της χρήσης και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στα προγράμματα όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, η επέκταση και αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών και εξοπλισμού των εκπαιδευτικών μονάδων και ιδρυμάτων και η αξιοποίησή τους για την ανάπτυξη και συνεχή αναβάθμιση των ψηφιακών και άλλων δεξιοτήτων του πληθυσμού κάθε ηλικίας και επιπέδου εκπαίδευσης.
- ✓ Η ενεργειακή, ψηφιακή, αισθητική και παιδαγωγική–εκπαιδευτική–ακαδημαϊκή αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών, η εξασφάλιση της προσβασιμότητάς τους από άτομα με αναπηρία, καθώς και ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού των εκπαιδευτικών μονάδων, των ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων, καθώς και των δομών κατάρτισης και διά βίου μάθησης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ποιοτική ανάπτυξη υποδομών και εξοπλισμού για τις εγκαταστάσεις της προσχολικής αγωγής. Απαιτείται η αναδιαμόρφωση των σχολικών χώρων με νέους παιδαγωγικούς όρους, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές ανάγκες και στόχους και να καθιστούν το σχολικό περιβάλλον ένα σύγχρονο χώρο μάθησης και ανάπτυξης νέων σύγχρονων δεξιοτήτων.

Επίσης, η εξωτερική αρχιτεκτονική διευκολύνει την πλέξη των εκπαιδευτικών χώρων και δραστηριοτήτων με το ευρύτερο αστικό τοπίο με στόχο το «άνοιγμα» της εκπαίδευσης στην κοινωνία.

Οι εξοπλισμοί σχολικών αιθουσών για την υποστήριξη της διδασκαλίας και των νέων μορφών μάθησης, καθώς και οι σχολικές βιβλιοθήκες αποτελούν προτεραιότητα.

- ✓ Στην κοινωνία της πληροφορίας που βιώνουμε, η γνώση και η διατήρηση της ιστορικής μνήμης είναι κρίσιμος παράγοντας όχι μόνο για καλύτερη εκπαίδευση, διά βίου μάθηση και έρευνα αλλά και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και της απασχόλησης.

Στις κατηγορίες δράσεων του ΤΠΑ του ΥΠΑΙΘ που προτείνονται, περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι εξής (σελ. 40–42):

- ✓ Γενίκευση της δίχρονης υποχρεωτικής προσχολικής αγωγής σε όλη την Επικράτεια.
- ✓ Εξειδικευμένες δράσεις για τη νεολαία σε τομείς πολιτισμού–εθελοντισμού–περιβάλλοντος, για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (πρόσφυγες, μετανάστες, κρατούμενοι) και για τους ενήλικες.
- ✓ Δημιουργία ψηφιακού περιβάλλοντος (e-learning) για απομακρυσμένες περιοχές, κυρίως μικρά απομακρυσμένα νησιά.
- ✓ Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και των δομών της ΔΒΜ και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των δομών μαθητικής και φοιτητικής μέριμνας, τόσο σε κτηριακές εγκαταστάσεις όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή, όπως συμβατικό–εκπαιδευτικό/επιοπτικό–επιστημονικό/ερευνητικό εξοπλισμό καθώς και νέες κτηριακές υποδομές και αγορές ακινήτων, συμπεριλαμβανομένων και των συντηρήσεων–επισκευών–διαμορφώσεων μετά των απαιτούμενων μελετών.
- ✓ Ενίσχυση του βιβλιακού–αρχειακού αποθέματος των Δημόσιων Βιβλιοθηκών και πρόσβαση σε πηγές και βάσεις δεδομένων.

Στους **δυνητικούς δικαιούχους του ΤΠΑ** περιλαμβάνονται οι ΟΤΑ α' βαθμού και οι σχολικές επιτροπές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας (σελ. 45).

Στις ενδεικτικές δράσεις υποστήριξης της υλοποίησης του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων του περιλαμβάνεται η στήριξη της επάρκειας των δυνητικών δικαιούχων και παρεμβάσεις οριζόντιου χαρακτήρα για τη στήριξη της διοικητικής ικανότητας των δυνητικών δικαιούχων (σελ. 50).

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΤΠΑ του ΥΠΑΙΘ ανέρχεται στα 620 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης για το 2021–2025 (ΠΥΣ 38/31-08-2020 ΦΕΚ 174 Α'). **Ο προϋπολογισμός αυτός είναι μικρός και χρειάζεται η ουσιαστική αύξησή του, προκειμένου να ανταποκρίνεται στους φιλόδοξους στόχους του ΤΠΑ.**

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΤΠΑ

Με βάση τα παραπάνω και ειδικότερα τους ειδικούς αναπτυξιακούς στόχους και τις προτεινόμενες κατηγορίες δράσεων του ΤΠΑ, η ΚΕΔΕ προτείνει να περιληφθούν στο ΤΠΑ τα προγράμματα, τα έργα και οι δράσεις που θα υλοποιηθούν από τους Δήμους και ιδίως τα ακόλουθα:

- Πρόγραμμα Σχολικής Στέγης με τρεις άξονες: Απόκτηση οικοπέδων – Νέα σχολεία (ανάγκες με στατιστική τεκμηρίωση, μείωση μισθωμένων σχολείων) – Αναβάθμιση υπαρχόντων (ενεργειακή αναβάθμιση, ψηφιακός εξοπλισμός κλπ) [με απλούστευση της διαδικασίας αδειοδότησής τους].
- Πρόγραμμα επισκευών, αναβάθμισης, συντήρησης και εξοπλισμού των σχολείων, περιλαμβανομένης της αντισεισμικής θωράκισης, της αντικεραυνικής προστασίας και της πυροπροστασίας.
- Χρηματοδότηση των δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης του θεσμού των Προγραμματικών Συμβάσεων.
- Χρηματοδότηση των δημοτικών βιβλιοθηκών, δεδομένου ότι οι μαθητές τις χρησιμοποιούν συστηματικά.
- Ψηφιοποίηση των αρχείων των σχολείων και γενικότερα των οργανικών μονάδων και των φορέων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, με στόχο την αποθησαύριση της γνώσης και της ιστορίας κάθε πόλης.
- Πρόγραμμα εξοπλισμού των σχολείων με ψηφιακό εξοπλισμό και εργαλεία που θα διασφαλίσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όχι μόνο για έκτακτες καταστάσεις (όπως της πανδημίας), αλλά και για την εκπαίδευση ειδικών ομάδων που πληθυσμού που δεν μπορούν να μετακινηθούν (λόγω απόστασης, αναπηρίας κλπ), οι οποίες θα έχουν τα ίδια δικαιώματα στην απόκτηση γνώσεων και στην πιστοποίησή της.
- Καινοτομικές και λοιπές δράσεις προώθησης της “Μανθάνουσας Έξυπνης Πόλης”.

Παράλληλα, είναι απαραίτητη η επέκταση του Προγράμματος «Εμμαντίων» που αφορά τη διαμόρφωση των αθλητικών εγκαταστάσεων των σχολείων.

Είναι αυτονόητο ότι ο προτεινόμενος ψηφιακός εξοπλισμός των σχολείων δεν υποκαθιστά την ανάγκη της φυσικής παρουσίας των εκπαιδευτικών σε κάθε τόπο, ακόμη και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές των μικρών ορεινών και νησιωτικών Δήμων, αλλά επιδιώκει να υποστηρίξει και να διευκολύνει το εκπαιδευτικό έργο τους.

Η προτεινόμενη χρηματοδότηση των επισκευών και της συντήρησης των σχολείων από το ΤΠΑ του ΥΠΑΙΘ είναι απολύτως αναγκαία, διότι η ετήσια χρηματοδότηση των Δήμων για τα σχολεία από το Υπουργείο Εσωτερικών (της παρ. 6β του άρθρου 113 του ν.1892/1990, όπως ισχύει), λόγω της μείωσης των Κ.Α.Π., δεν επαρκεί πλέον ούτε για την κάλυψη των βασικών λειτουργικών δαπανών των σχολείων.

Όσον αφορά γενικότερα τη δημόσια πολιτική εκπαίδευσης, η ΚΕΔΕ δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη διά βίου μάθηση των πολιτών, δεδομένου ότι ο Δήμος είναι ο αρμοδιότερος φορέας για την προώθηση της «πολιτειότητας» (citizenship), δηλαδή τη στήριξη των πολιτών, κατά την Αριστοτελική έννοια του πολίτη, που ως υποκείμενο συμμετέχει ενεργά, με υπευθυνότητα και συνέπεια στην κοινωνία, συγκροτώντας την Πολιτεία.

Άλλωστε οι Δήμοι διαθέτουν σημαντική εμπειρία, φροντίζοντας για την ποιότητα της ζωής και την καθημερινότητα των δημοτών και αποτελούν το εγγύτερο επίπεδο δημόσιας εξουσίας με το οποίο επικοινωνούν οι πολίτες ασκώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Για την εφαρμογή των προτεινομένων θεωρούμε αναγκαία τη συγκρότηση μιας κοινής Ομάδας Εργασίας ΥΠΑΙΘ – ΚΕΔΕ που θα συμβάλει στον έγκαιρο προγραμματισμό των προγραμμάτων, των έργων και των δράσεων με δικαιούχους του Δήμους που θα ενταχθούν στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΥΠΑΙΘ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
με διεύρυνση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και
με στόχο την Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση
και την «Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη»**

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ,
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ**

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Ιανουάριος 2021

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Η δημόσια πολιτική Εκπαίδευσης ασκείται σύμφωνα με το Νόμο 1566/1985 (ΦΕΚ Α' 167) «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», που τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με σειρά μεταγενέστερων Νόμων (Ν.1894/1990, Ν.2327/1995, Ν.2817/2000, Ν.3475/2006, Ν.3577/2007, Ν.3687/2008, Ν.3966/2011, Ν.4115/2013, Ν.4152/2013, Ν.4354/2015, Ν.4512/2018, Ν.4547/2018, Ν.4653/2020, Ν.4692/2020 κ.α.).

Για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Διά Βίου Μάθηση ψηφίστηκε ο Ν. 4763/2020 «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και άλλες διατάξεις».

Ο Νόμος 3463/2006 (Δ.Κ.Κ.) και ο Νόμος 3852/2010 («Καλλικράτης») δίνουν αρμοδιότητες στους Δήμους και τις Περιφέρειες που αφορούν κυρίως την κατασκευή, συντήρηση, καθαριότητα και φύλαξη των σχολικών κτιρίων, τις Σχολικές Επιτροπές, τη μεταφορά των μαθητών και τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Αρμόδιος δημόσιος φορέας πολιτικής διεύθυνσης των δημόσιων πολιτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης είναι το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και ειδικότερα η Γενική Γραμματεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, με την υποστήριξη 3 Γενικών Διευθύνσεων, 2 Αυτοτελών Διευθύνσεων και 2 Αυτοτελών Τμημάτων, καθώς και η Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης με την υποστήριξη 3 Διευθύνσεων και 1 Αυτοτελούς Τμήματος.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Εκτιμούμε ότι απαιτείται η τροποποίηση και συμπλήρωση του κανονιστικού πλαισίου για τη διεύθυνση του ρόλου των ΟΤΑ στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, ιδίως σε δημοτικό επίπεδο και η διασφάλιση της χρηματοδότησης των ΟΤΑ για την άσκηση αυτού του ρόλου και συγκεκριμένα:

1. Στους Πρότυπους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) κατά κατηγορία Δήμων, που εκπόνησε η ΕΕΤΑΑ προ δεκαετίας, προβλέπεται Τμήμα ή Γραφείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης. Μετά από σχετική καταγραφή των δομών αυτών, η ΚΕΔΕ επιφυλάσσεται να προτείνει στα νέα

πρότυπα Οργανογράμματα κατά κατηγορία Δήμων, του έργου που υλοποιεί η ΕΕΤΑΑ («Λειτουργικός Εκσυγχρονισμός των ΟΤΑ»), την αναβάθμιση των οργανικών μονάδων Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης και να κοστολογήσει τις λειτουργικές δαπάνες αυτών, ώστε να υπολογιστεί η αναγκαία αύξηση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων και να εξασφαλιστεί η αντίστοιχη χρηματοδότηση των Δήμων.

Στη συνέχεια εφαρμόζεται ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο Συλλογικής Υποστήριξης των Δήμων για τη συγκρότηση των μονάδων αυτών.

Η Δημοτική οργανική μονάδα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης αναλαμβάνει τις αρμοδιότητες των Σχολικών Επιτροπών και εντάσσεται σε αυτήν όλο το προσωπικό που υπηρετεί στα σημερινά Δημοτικά Τμήματα ή Γραφεία Παιδείας, οι σχολικοί φύλακες και το διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό των σχολείων, μαζί με τους αντίστοιχους πόρους, ώστε ο Δήμος να έχει τη συνολική διοικητική ευθύνη της λειτουργίας και φύλαξης των σχολείων.

Στην εν λόγω Δημοτική οργανική μονάδα εντάσσεται και το πέραν του εκπαιδευτικού αναγκαίο επιστημονικό προσωπικό (ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ειδικοί επαγγελματικού προσανατολισμού κλπ).

Ενεργοποιείται και υποστηρίζεται διοικητικά από τον Δήμο ο θεσμός των Σχολικών Συμβουλίων (άρθρο 51, Ν.1566/1985) και ενισχύεται ο ρόλος των Οργανώσεων γονέων (άρθρο 53, Ν.1566/1985 όπως ισχύει).

2. Τροποποιείται και συμπληρώνεται ο Νόμος 1566/1985 και γενικότερα το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και διασφαλίζονται οι οικονομικοί πόροι για την εφαρμογή του ως εξής:
 - Επανασυστήνεται και επικαιροποιείται ο ρόλος και η λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας του άρθρου 1 του Ν. 2327/1995 (που αντικαταστάθηκε από το ΕΣΕΚΑΑΔ το οποίο καταργήθηκε με το Ν.4653/2020), ως εισηγητικού οργάνου προς την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου. Η συμμετοχή των Προέδρων ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ στο όργανο αυτό θα συμβάλει στη σύνδεση της δημόσιας πολιτικής Εκπαίδευσης με τις ανάγκες και τις δυνατότητες της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας και με τις πολιτικές περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.
 - Επεκτείνεται η «Ευέλικτη Ζώνη» σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού και στο Γυμνάσιο.¹ Διασφαλίζεται θεσμικά και υποστηρίζεται παιδαγωγικά η συνεργασία των Διευθυντών των Σχολείων κάθε Δήμου με τη Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, με στόχο την αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού του Δήμου και της τοπικής κοινωνίας για την ενημέρωση των μαθητών, στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης, σχετικά με τον τοπικό πολιτισμό και ιστορία, τις παρεχόμενες στους πολίτες υπηρεσίες (που αφορούν τα «γεγονότα της ζωής»), τις δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης που υλοποιούνται από τοπικές

¹ Το άρθρο 3 του Ν. 4692/2020 προβλέπει ότι στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα του Δημοτικού περιλαμβάνονται 3 ώρες στην Α' και στην Β' τάξη και 2 ώρες στην Γ' και στην Δ' τάξη.

κοινωνικές δομές και τις πρωτοβουλίες των εθελοντικών οργανώσεων που στηρίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου.

- Συνάπτεται Εθνική Συμφωνία διαμόρφωσης εταιρικής σχέσης Υπουργείου Παιδείας– ΚΕΔΕ με στόχο την “Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη” (Learning Smart City) και με συγκεκριμένες προγραμματικές επιλογές για την επόμενη 20ετία, που αφορούν τις δημόσιες πολιτικές Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και ιδίως τη διά βίου μάθηση των ενηλίκων, με έμφαση στον ψηφιακό εγγραμματοισμό των πολιτών.²

Ο Δήμος είναι ο αρμοδιότερος φορέας για την προώθηση της «πολιτειότητας» (citizenship), δηλαδή τη στήριξη των πολιτών, κατά την Αριστοτελική έννοια του πολίτη, που ως υποκείμενο συμμετέχει ενεργά, με υπευθυνότητα και συνέπεια στην κοινωνία, συγκροτώντας την Πολιτεία.

Άλλωστε οι Δήμοι διαθέτουν σημαντική εμπειρία, φροντίζοντας για την ποιότητα της ζωής και την καθημερινότητα των δημοτών και αποτελούν το εγγύτερο επίπεδο δημόσιας εξουσίας με το οποίο επικοινωνούν οι πολίτες ασκώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Επίσης, πολλοί Δήμοι έχουν ενταχθεί σε ανάλογα προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα «Πόλη που μαθαίνει» που πραγματοποιείται υπό την αιγίδα της UNESCO.

Επομένως, η Περιφέρεια διασφαλίζει τη σύνδεση των εν λόγω δημόσιων πολιτικών με την αγορά εργασίας και ο Δήμος τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία. Τα «Ανοικτά Σχολεία» πρέπει να αποτελούν αποκλειστική αρμοδιότητα των Δήμων, σε συνεργασία με τον Διευθυντή του Σχολείου (χωρίς εμπλοκή κεντρικής ή περιφερειακών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας).

Οι Περιφέρειες και οι Δήμοι εντάσσουν στα 4ετή Επιχειρησιακά Προγράμματά τους τις δράσεις προώθησης των ανωτέρω στόχων και το Υπουργείο Παιδείας αναλαμβάνει την υποστήριξή τους, μέσω του (προτεινόμενου στη συνέχεια) Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Διά Βίου Μάθηση.

Διευρύνεται η σύνθεση και ο ρόλος της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας (άρθρο 50, Ν.1566/1985) ώστε να αποτελεί το εισηγητικό όργανο του Δήμου στην προώθηση του στόχου της “Μανθάνουσας Έξυπνης Πόλης”.

- Υπάγονται στον Δήμο, με βάση την πρόταση των Συνεδρίων της ΚΕΔΕ, τα Νηπιαγωγεία και οι δομές δια βίου μάθησης που είναι χωροθετημένες σε δημοτικό επίπεδο. Δηλαδή αλλάζει η διοικητική υπαγωγή:

² Υπενθυμίζουμε ότι στη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού (ΒΨΜ) προβλέπεται ότι θα δημιουργηθούν Πρότυπα Ψηφιακά Κέντρα με την υποστήριξη της ΚΕΔΕ «για την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων του γενικού πληθυσμού όλων των ηλικιών, συμπεριλαμβανομένων ειδικών πληθυσμιακών ομάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά» (σελ. 86 ΒΨΜ).

- των Νηπιαγωγείων, τα οποία θα διοικούνται από τον Δήμο, θα τελούν υπό την εποπτεία των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και θα υποστηρίζονται από τους συμβούλους προσχολικής αγωγής,
- των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας και
- όλων των δημόσιων δομών δια βίου μάθησης.

Υπάγονται στην Περιφέρεια τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και όλες οι επαγγελματικές σχολές (οι οποίες είναι χωροθετημένες σε περιφερειακό επίπεδο), που θα λειτουργούν υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης και του ΕΟΠΠΕΠ.

Κατά συνέπεια μεταφέρονται στους Δήμους και τις Περιφέρειες, αντίστοιχα, οι κωδικοί του κρατικού προϋπολογισμού που καλύπτουν το σύνολο των λειτουργικών δαπανών τους.

Παράλληλα, επιλύονται τα προβλήματα από την τυχόν επικάλυψη των αρμοδιοτήτων των τριών διοικητικών επιπέδων (Υπουργείου – Περιφερειών – Δήμων), μετά δε τη λειτουργία του Ο.Π.Σ. (που προτείνεται στη συνέχεια) διερευνάται η αναγκαιότητα αλλά και η δυνατότητα επανα-οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων τους.

- Νομοθετείται η εκπόνηση πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Δια Βίου Μάθηση, κατ' αναλογία του πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία (άρθρο 3, Ν.4675/2020). Η ΕΝΠΕ και η ΚΕΔΕ συμμετέχουν στην εκπόνηση και γνωμοδοτούν επί του πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης πριν από την έγκρισή του.

Το πενταετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Δια Βίου Μάθηση περιλαμβάνει τα προγράμματα, τα έργα και τις δράσεις που θα υλοποιηθούν από τους Δήμους και ιδίως τα ακόλουθα:

- Πρόγραμμα Σχολικής Στέγης με τρεις άξονες: Απόκτηση οικοπέδων – Νέα σχολεία (ανάγκες με στατιστική τεκμηρίωση, μείωση μισθωμένων σχολείων) – Αναβάθμιση υπαρχόντων (ενεργειακή αναβάθμιση, ψηφιακός εξοπλισμός κλπ) [με απλούστευση της διαδικασίας αδειοδότησής τους].
- Πρόγραμμα επισκευών, αναβάθμισης, συντήρησης και εξοπλισμού των σχολείων.
- Χρηματοδότηση των δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης του θεσμού των Προγραμματικών Συμβάσεων (που αναφέρεται στη συνέχεια).
- Ψηφιοποίηση των αρχείων των σχολείων και γενικότερα των οργανικών μονάδων και των φορέων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης, με στόχο την αποθησαύριση της γνώσης και της ιστορίας κάθε1 πόλης.
- Πρόγραμμα εξοπλισμού των σχολείων με ψηφιακό εξοπλισμό και εργαλεία που θα διασφαλίσουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όχι μόνο για

έκτακτες καταστάσεις (όπως της πανδημίας), αλλά και για την εκπαίδευση ειδικών ομάδων που πληθυσμού που δεν μπορούν να μετακινηθούν (λόγω απόστασης, αναπηρίας κλπ), οι οποίες θα έχουν τα ίδια δικαιώματα στην απόκτηση γνώσεων και στην πιστοποίησή της.

- Καινοτομικές και λοιπές δράσεις προώθησης της “Μανθάνουσας Έξυπνης Πόλης”.

Είναι αυτονόητο ότι πρέπει να διασφαλιστεί η χρηματοδότηση του πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης κυρίως από Εθνικούς πόρους (από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης– ΕΠΑ 2021–2025) και συμπληρωματικά από Ευρωπαϊκούς πόρους (ΕΣΠΑ 2021–2027, Ταμείο Ανάκαμψης κλπ).

- Νομοθετείται και εκπονείται ένα Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) παρακολούθησης της εφαρμογής όλων των δράσεων, έργων και προγραμμάτων του πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης, με το οποίο διαλειτουργούν όλοι οι φορείς άσκησης της δημόσιας πολιτικής (Υπουργείο Παιδείας και εποπτευόμενοι φορείς– Περιφέρειες – Δήμοι), που θα λειτουργεί και ως Management Information System (M.I.S.) των δημόσιων πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, διασφαλίζοντας την Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνησή τους. Εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του Ο.Π.Σ./ M.I.S. με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (ΠΣΔ).
- Για τη εφαρμογή σε δημοτικό ή διαδημοτικό επίπεδο του πενταετούς Εθνικού Σχεδίου Δράσης και τον συντονισμό των δομών και λειτουργιών εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης με στόχο την “Μανθάνουσα Έξυπνη Πόλη”, συνάπτεται Προγραμματική Σύμβαση του Δήμου με τους φορείς των δομών και λειτουργιών αυτών (περιλαμβανομένων των Διευθυντών των σχολείων) η οποία χρηματοδοτείται από τους πόρους του Εθνικού Σχεδίου Δράσης και ενδεχομένως από χορηγίες.

Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να συμφωνηθούν δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης που αφορούν την αγωγή υγείας, τον αθλητισμό, την οδική ασφάλεια, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κυκλική οικονομία, τις σύγχρονες τεχνολογίες (πληροφορική, ρομποτική κλπ), την ψηφιακή οικονομία, την επιχειρηματικότητα, την ιστορία, τον πολιτισμό και τις παραδόσεις του τόπου.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Η επαναφορά της «Νεολαίας» στη μετονομασία της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας είναι σημαντική.

Όπως σημαντικές είναι και οι δράσεις που αναπτύσσονται ήδη σε τοπικό επίπεδο από τους Δήμους για το συγκεκριμένο, θεμελιώδες για το μέλλον της χώρας, πεδίο.

Μετά από πρόταση της ΚΕΔΕ, στους φορείς με τους οποίους συνεργάζεται το Τμήμα Α' Σχεδιασμού και Εφαρμογής Πολιτικών και Αναπτυξιακών Δράσεων για τη Νεολαία του ΥΠΑΙΘ, περιλαμβάνονται η ΚΕΔΕ και οι ΟΤΑ (Ν.4673/2020, άρθρο 85 παρ. 3 β και ε).

Παράλληλα και δεδομένου ότι το Υπουργείο Παιδείας θα κληθεί να εκπονήσει Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Νεολαία, ενδεχομένως στο πλαίσιο του ΤΠΑ, η ΚΕΔΕ θεωρεί αναγκαία τη συμμετοχή της στην εκπόνησή του, προκειμένου να προσδιοριστούν οι σχετικές δράσεις που θα υλοποιηθούν από τους Δήμους.

Επίσης, η ΚΕΔΕ για να αναδείξει το ρόλο της νεολαίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ελλάδας σε μια Ενωμένη Ευρώπη, προγραμματίζει τη διοργάνωση ενός Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεολαίας.

Στόχος του Συνεδρίου είναι η εξωστρεφής παρουσίαση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η σύνδεσή του με τη νεολαία και με τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μας την επόμενη εικοσαετία (Κλιματική αλλαγή, Δ' Βιομηχανική επανάσταση, Στήριξη των κοινωνικών δικαιωμάτων και των δημοκρατικών θεσμών κλπ). Η πρόσκληση θα απευθύνεται στους φορείς που ασχολούνται με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους νέους ηλικιακά δημοτικούς συμβούλους, την πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά και σε κάθε φορέα που ασχολείται με θέματα ΟΤΑ. Ηλεκτρονικός και έντυπος τύπος, κοινωνικοί, περιβαλλοντικοί, πολιτιστικοί, αθλητικοί φορείς, φορείς κοινωνικής και κυκλικής οικονομίας θα μπορέσουν μέσα από το Συνέδριο να προσφέρουν απόψεις και καινοτόμες προτάσεις και να κατανοήσουν πώς η ενασχόληση με τα κοινά σε τοπικό επίπεδο διευρύνει τη δημοκρατία και στηρίζει τους δημοκρατικούς θεσμούς στην αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων.

Στόχος του Συνεδρίου δεν είναι μια απλή συγκέντρωση αιρετών ή άλλων φορέων, αλλά η ουσιαστική καταγραφή σε πανευρωπαϊκό επίπεδο κάθε εν δυνάμει εταίρου ενός ισχυρού δικτύου συνεργασίας, αλληλεγγύης και ανταλλαγής καλών πρακτικών και βιώσιμων προτάσεων, που αφορούν τη νεολαία, για την Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Για την εξειδίκευση και εφαρμογή της Μεταρρύθμισης προτείνουμε τη συγκρότηση κοινής Ομάδας Εργασίας Υπουργείου Εσωτερικών – Υπουργείου Παιδείας– Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης– ΕΝΠΕ– ΚΕΔΕ, τη συνεργασία της με τις Διαχειριστικές Αρχές των χρηματοδοτικών εργαλείων (ΕΣΠΑ 2021–2027, Ταμείο Ανάκαμψης, Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021–2025 κλπ) και την υποστήριξή της από την ΕΕΤΑΑ.

Τελικό παραδοτέο της Ομάδας Εργασίας ένα *τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο Συλλογικής Υποστήριξης των Φορέων του Συστήματος Διακυβέρνησης*

των δημόσιων πολιτικών Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης για την Εφαρμογή της Μεταρρύθμισης.

Στο εν λόγω Επιχειρησιακό Σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνεται ειδικό Κεφάλαιο με την προσαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων, των διοικητικών μέτρων και των προγραμμάτων, έργων και δράσεων της Μεταρρύθμισης στους μικρούς ορεινούς Δήμους και τους μικρούς νησιωτικούς Δήμους.

Η Ομάδα Εργασίας θα πρέπει φυσικά να επιδιώξει ουσιαστική διαβούλευση με την εκπαιδευτική κοινότητα και τους συλλογικούς φορείς της.

Η προτεινόμενη Μεταρρύθμιση εντάσσεται σε μια συνολικότερη Διοικητική Μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και επομένως απαιτείται ο συντονισμός του σχεδιασμού και της εφαρμογής της από την Προεδρία της Κυβέρνησης. Προτείνουμε να αναλάβουν αυτόν τον ρόλο η Γενική Γραμματεία Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου και η Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, υπό την εποπτεία του Υπουργού Επικρατείας.